

Belorusija: aretacija Alesa Bialatskega, zagovornika človekovih pravic

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. septembra 2011 o Belorusiji: aretacija zagovornika človekovih pravic Alesa Bjaljackega

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Belorusiji, zlasti resolucij z 12. maja 2011¹, 10. marca 2011², 20. januarja 2011³ in 17. decembra 2009⁴,
 - ob upoštevanju sklepov Sveta o Belorusiji, sprejetih 20. junija 2011 na 3101. seji Sveta za zunanje zadeve,
 - ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah iz leta 1948 in deklaracije Združenih narodov o zagovornikih človekovih pravic iz decembra 1998,
 - ob upoštevanju resolucije o svobodi združevanja v Republiki Belorusiji, ki jo je 22. junija 2011 sprejela konferenca mednarodnih nevladnih organizacij pri Svetu Evrope,
 - ob upoštevanju resolucije sveta Združenih narodov za človekove pravice z dne 17. junija 2011, ki obsoja kršitve človekovih pravic pred predsedniškimi volitvami v Belorusiji, med njimi ter po njih in poziva belorusko vlado, naj preneha s preganjanjem opozicijskih voditeljev,
 - ob upoštevanju izjave podpredsednice Komisije/visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Catherine Ashton 5. avgusta 2011 o aretaciji Alesa Bjaljackega v Belorusiji,
 - ob upoštevanju člena 122(5) Poslovnika,
- A. ker Belorusijo mednarodne zaveze obvezujejo k spoštovanju načel mednarodnega prava in temeljnih vrednot, tudi demokracije, pravne države ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- B. ker so zagovornika človekovih pravic Alesa Bjaljackega, vodjo centra za človekove pravice Vjasna in podpredsednika Mednarodne federacije za človekove pravice, najprej zadrževali v centru za pridržanje beloruskega notranjega ministrstva, nato pa ga 4. avgusta 2011 v Minsku aretirali z uradno obtožbo velike davčne utaje ("prikrivanje dobička v posebej velikem obsegu") ter ga 12. avgusta 2011 obtožili v skladu z delom II 243. člena beloruskega kazenskega zakonika; ker mu grozi kazen do petih let "omejitve svobode" ali treh do sedmih let zapora ter zaplemba premoženja, vključno s prostori, kjer deluje Vjasna;
- C. ker so uslužbenci Urada za državno varnost (KGB) in oddelka za finančne preiskave Odbora za državni nadzor izvedli racijo v zasebnih prostorih Alesa Bjaljackega v Minsku,

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0244.

² Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0099.

³ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0022.

⁴ UL C 286 E, 22.10.2010, str. 16.

na njegovem domu v Rakovu in v pisarni Vjasne v Minsku in ker je bil zaplenjen njegov računalnik in drugi dokumenti;

- D. ker je okrožni sodnik v Minsku 16. avgusta 2011 zavrnil prošnjo odvetnika Alesa Bjaljackega za izpustitev zagovornika človekovih pravic proti varščini in ker mu je bil v začetku tedna preiskovalni pripor podaljšan na dva meseca,
 - E. ker je aretacija povezana s podrobnostmi o bančnih računih Alesa Bjaljackega, ki so jih beloruskim oblastem razkrile nekatere države članice EU; ker so beloruske oblasti pri pridobivanju teh informacij izkoristile mednarodno sodelovanje v okviru dvostranskega sporazuma o pravni pomoči, uporabile sistem mednarodnih postopkov in sporazumov o finančnih transferjih, namenjenih sledenju teroristom in kriminalcem, da bi v celoti nadzorovale nevladne organizacije civilne družbe in beloruske demokratične opozicije ter da bi diskreditirale pomoč Evropske unije beloruski civilni družbi;
 - F. ker so beloruski davčni organi zneske na računih Alesa Bjaljackega razlagali kot osebni dohodek in ga obtožili njihovega prikrivanja;
 - G. ker beloruske oblasti na državni ravni sistematično zavračajo registracijo skoraj vseh organizacij za človekove pravice v državi (v zadnjih letih je bila registracija Vjasne zavrnjena kar trikrat); zaradi tega in ker morajo tujo pomoč nevladnim organizacijam v Belorusiji (v primeru Vjasne sredstva omogočajo pomoč žrtvam množičnega zatiranja beloruskega režima po predsedniških volitvah decembra 2010) odobriti beloruske oblasti, so zagovorniki človekovih pravic prisiljeni odpirati račune v sosednjih državah, da lahko zagotovijo učinkovito pomoč predstavnikom neodvisne civilne družbe;
 - H. ker zagovornike človekovih pravic in aktiviste dosledno in vsesplošno nadlegujejo; ker so bila pred kratkim objavljena poročila o preganjanju zagovornikov človekovih pravic, novinarjev in aktivistov, ki so se zavzemali za izpustitev Alesa Bjaljackega, med drugim o aretacijah, pridržanjih, zasliševanjih, izrekih denarnih kazni ali zaplembi tiskovnega materiala; ker eden med njimi, Viktor Sazonov, trenutno čaka na sojenje;
 - I. ker je primer Alesa Bjaljackega le del v večjem vzorcu dolgotrajnega in stalnega nadlegovanja civilne družbe in zagovornikov človekovih pravic po predsedniških volitvah decembra 2010, zaradi česar se je občutno poslabšalo stanje na področju človekovih pravic ter civilnih in političnih svoboščin v Belorusiji;
 - J. ker je bilo zaradi sodelovanja na mirnih povolilnih demonstracijah 19. decembra 2010 v Minsku pridržanih veliko opozicijskih aktivistov, med njimi tudi nekdanji predsedniški kandidati, novinarji in zagovorniki človekovih pravic, obtoženi so bili "organiziranja množičnih neredov", izrekli pa so jim neupravičeno stroge kazni do sedmih let v kazenski koloniji z visoko ali srednjo stopnjo varovanja; ker so nekatere med njimi menda fizično in psihično mučili, niso jim zagotovili ustrezne pravne in medicinske pomoči ali so jih po večji operaciji brez ustrezne zdravstvene rehabilitacije poslali nazaj v zapor;
1. je globoko zaskrbljen zaradi vse slabšega položaja zagovornikov človekovih pravic v Belorusiji; ostro obsoja nedavno aretacijo vodje centra za človekove pravice Vjasna Alesa Bjaljackega in obtožbe proti njemu ter to, da beloruske oblasti ne spoštujejo temeljnih pravic do svobode združevanja in izražanja;
 2. obžaluje, da beloruske oblasti dosledno zavračajo podelitev pravnega statusa neodvisnim

organizacijam za človekove pravice v državi, zaradi česar te ne morejo delovati, saj oblasti uvajajo represivne zakone, da bi ustavile tovrstne dejavnosti, nato pa z grožnjo kazenskih sankcij zastrašujejo zagovornike človekovih pravic;

3. glede na to in glede na neprimerljivo zatrtje beloruske civilne družbe po predsedniških volitvah decembra 2010 meni, da je kazenska zadeva proti Alesu Bjaljackemu politično motivirana in namenjena oviranju njegovega legitimnega dela kot zagovornika človekovih pravic;
4. poziva k takojšnji in brezpogojni izpustitvi Alesa Bjaljackega iz pripora in k takojšnji opustitvi preiskave in vseh obtožb proti njemu;
5. obsoja ukrepe proti centru za človekove pravice Vjasna ter poziva beloruske oblasti, naj prenehajo z vsemi oblikami nadlegovanja Alesa Bjaljackega, Vjasne in njenega osebja ter vseh drugih zagovornikov človekovih pravic in organizacij civilne družbe v državi ter naj spoštujejo načela pravne države;
6. poziva beloruske oblasti, naj razveljavijo člen 193(1) beloruskega kazenskega zakonika, ki prepoveduje organizacijo dejavnosti neregistriranih javnih združenj ali sodelovanje pri njih, saj je ta določba v nasprotju z mednarodnimi standardi o svobodi združevanja ter pomeni, da Belorusija krši svoje obveznosti pri Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi ter Združenih narodih;
7. poudarja, da pravna pomoč med državami članicami EU in Belorusijo ne bi smela postati orodje političnega preganjanja in represije;
8. obžaluje, da beloruske oblasti namenoma zlorablajo in izkoriščajo belorusko pravo ter dvostranske in mednarodne mehanizme;
9. poziva beloruske oblasti, naj spoštujejo vse določbe deklaracije Združenih narodov o zagovornikih človekovih pravic ter naj zagotovijo spoštovanje demokratičnih načel, človekovih pravic in temeljnih svoboščin v vseh okoliščinah v skladu s splošno deklaracijo o človekovih pravicah ter mednarodnimi in regionalnimi instrumenti za človekove pravice, ki jih je ratificirala Belorusija,
10. poziva beloruske oblasti, naj spremenijo belorusko zakonodajo, zlasti glede svobode združevanja in svobode izražanja in jo uskladijo z mednarodnimi standardi, ta čas pa naj se izogibajo novim zlorabam prava;
11. poziva Svet, Komisijo in visoko predstavnico, naj okrepijo pritisk na beloruske oblasti, naj še razširijo seznam o prepovedi izdajanja vizumov ter zamrznitvi premoženja in nanj uvrstijo vse, ki sodelujejo pri aretaciji in pregonu Alesa Bjaljackega;
12. poudarja, da mora Evropska unija glede na nenehno in neprimerljivo zatiranje opozicije in civilne družbe v Belorusiji podpirati krepitev demokracije v tej državi in poiskati nove načine za pomoč beloruski civilni družbi ter neodvisnim medijem pri krepitevi ozaveščenosti javnosti;
13. poziva, naj vrh vzhodnega partnerstva, ki bo potekal 28. in 29. septembra 2011 v Varšavi, okrepi pomoč beloruski demokratični opoziciji in organizacijam civilne družbe ter učinkovito sodeluje z njimi, da bi spodbudili in okrepili prizadevanja za zaščito

demokracije;

14. poziva beloruske oblasti, naj vsem političnim zapornikom zagotovijo primerno pravno in medicinsko pomoč in naj jih nemudoma in brezpogojno izpustijo, jih oprostijo vseh obtožb in jim v celoti vrnejo civilne pravice;
15. poudarja, da mora za morebitno sodelovanje Evropske unije z Belorusijo veljati strogo pogojevanje, sodelovanje pa mora biti odvisno od zaveze Belorusije, da bo spoštovala demokratične standarde, človekove pravice in pravno državo, kot določa skupna izjava praškega srečanja na vrhu o vzhodnem partnerstvu 7. maja 2009, ki jo je podpisala tudi Belorusija;
16. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladam in parlamentom držav članic, parlamentarnima skupščinama Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi in Sveta Evrope ter vladi in parlamentu Belorusije.